

ЗАКОН О ДЕВИЗНОМ ПОСЛОВАЊУ
(“Службени гласник Републике Српске”, бр. 96/03, 123/06, 92/09, 20/14, 20/18 и 107/24)

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се плаћање и наплаћивање између резидената и нерезидената и пренос средстава плаћања, плаћање и наплаћивање између резидената у страним средствима плаћања, куповина и продаја средстава плаћања, физички пренос средстава плаћања, рачуни резидената и нерезидената и друго девизно пословање у Републици Српској (у даљем тексту: Република).

Плаћање, наплаћивање, пренос, куповина и продаја из става 1. овог члана врше се у складу са овим законом, добрим пословним обичајима и пословним моралом.

Плаћање, наплаћивање, пренос, куповина и продаја из става 1. овог члана подлијежу девизној контроли, чији органи имају право да, ради провјере, захтијевају сву документацију о тим плаћањима, наплаћивањима, преносу, куповини и продаји, као и другу документацију неопходну за девизну контролу.

Члан 2.

Дефиниције и термини који се користе у овом закону имају сљедећа значења:

1. Резиденти су:

1) правна лица која су регистрована у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: правна лица), осим представништава ових лица која се налазе изван Босне и Херцеговине;

2) огранци - филијале страних правних лица уписани у регистар код надлежног органа у Босни и Херцеговини;

3) предузетници - појединци, који самостално обављају дјелатност ради стицања добити и регистровани су код надлежног органа (у даљем тексту: предузетници);

4) физичка лица са пребивалиштем у Босни и Херцеговини, осим физичких лица чији привремени боравак у иностранству траје дуже од једне године;

5) физичка лица - страни држављани, који на основу дозволе за боравак, односно радне визе, бораве у Босни и Херцеговини 183 дана или више дана, осим страних држављана запослених у дипломатским и конзуларним представништвима, као и чланова њихових породица;

б) државни органи и организације, дипломатска, конзуларна и друга представништва у иностранству и лица запослена у тим представништвима, као и чланови њихових породица.

2. Нерезиденти

Нерезиденти су сва лица која нису наведена под појмом резидената.

3. Овлашћена банка и банка

Овлашћена банка и банка је правно лице које је основано и послује у складу са прописима којима се уређује пословање банака и које има дозволу за рад Агенције за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција).

4. Централна банка Босне и Херцеговине

Централна банка Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Централна банка) је правно лице које послује у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине и обавља пословање у складу са својим овлашћењима.

5. Средства плаћања

Средства плаћања су конвертибилне марке, домаће хартије од вриједности и страна средства плаћања.

Домаће хартије од вриједности су хартије од вриједности које емитује резидент.

Страна средства плаћања су девизе, ефективни страни новац и стране хартије од вриједности, од чега су:

- 1) девизе - потраживања у иностранству која гласе на страну валуту;
- 2) ефективни страни новац - потраживање у готовини, односно папирни или ковани новац који гласи на страну валуту;
- 3) стране хартије од вриједности - хартије од вриједности које емитује нерезидент и које гласе на страну валуту.

6. Домаћа валута

Конвертибилна марка (КМ) је домаћа валута и законито средство плаћања свих јавних и приватних обавеза и дугова у Босни и Херцеговини.

7. Инструменти плаћања

Инструменти плаћања су акредитиви, дознаке, платне картице, мјенице, чекови и други банкарски и финансијски документи наплативи у страниој валути.

8. Девизно тржиште

Девизно тржиште обухвата послове куповине и продаје девиза и ефективног страног новца.

9. Мјењачки послови

Мјењачки послови су послови куповине од физичких лица и продаје тим лицима ефективног страног новца и чекова који гласе на страну валуту и могу бити уновчени у страну валуту.

10. Текући послови

Текући послови су послови закључени између резидената и нерезидената чија намјена није пренос капитала.

Плаћања и преноси по текућим пословима обухватају, без ограничења:

- 1) плаћања по основу спољнотрговинских послова, као и по другим текућим пословима са иностранством, укључујући и услуге;
- 2) плаћања на име камата на кредите и нето добит од других улагања;
- 3) плаћања дијела главнице кредита, повлачење директних инвестиција и пренос добити по основу директних инвестиција;
- 4) преносе у корист физичких лица по основу: дознака радника, пензија, инвалиднина и осталих социјалних примања, преносе по основу пореза и такси, међудржавне сарадње, ликвидираних штета по основу уговора о осигурању, преносе по основу правоснажних и извршних одлука, преносе по основу добитака у играма на срећу, накнада за концесије, чланарина и казни (пенала), као и преносе на име умјереног износа трошкова потребних за издржавање породице.

11. Капитални послови

Капитални послови су послови између резидената и нерезидената који нису текући послови са иностранством.

У капиталне послове из подтачке 1. ове тачке убрајају се и:

- директне инвестиције,
- улагања у некретнине,
- послови са хартијама од вриједности на тржишту капитала,
- послови са хартијама од вриједности на тржишту новца,
- послови са инвестиционим фондовима,
- кредитни послови,
- депозитни послови,
- јемства и гаранције,
- послови по основу уговора о осигурању, у складу са прописима којима се уређује област осигурања,
- једностранни преноси средстава плаћања (лични и физички).

12. Директне инвестиције

Директне инвестиције су сва улагања резидента у иностранству и нерезидента у Републици, која улагач обавља са намјером успостављања трајних економских односа и остваривања знатног утицаја на управљање правним лицем у складу са прописима о страним улагањима и прописима о спољнотрговинском пословању.

Успостављање трајних економских односа и остваривање знатног утицаја на управљање правним лицем подразумијева:

а) оснивање правног лица или повећање основног капитала правног лица у потпуном власништву улагача, оснивање дијела правног лица (филијале) или откуп већ постојећег правног лица у потпуном власништву улагача или улагање ради обављања дјелатности предузетника;

б) улагање у ново или већ постојеће правно лице ако улагач стиче 10% или више процената учешћа у основном капиталу, односно више од 10% гласачких права послјег испуњења услова из става 1. ове тачке;

ц) кредите и зајмове ради успостављања трајних економских односа, са роком од пет година или дужим, ако имају карактер подређеног потраживања (субординирани кредити и зајмови).

13. Послови са хартијама од вриједности

Послови са хартијама од вриједности су послови на тржишту капитала и тржишту новца, као и послови са инвестиционим фондовима који нису послови у смислу директних улагања.

Хартије од вриједности су хартије од вриједности одређене законом којим се уређује тржиште хартија од вриједности.

Домаће хартије од вриједности су хартије од вриједности које издаје резидент.

Глобална потврда о власништву издана по основу домаћих хартија од вриједности сматра се домаћом хартијом од вриједности.

14. Кредитни послови

1) Кредитни послови (кредити и зајмови) су правни послови између резидената и нерезидената закључени у девизама, у складу са законским прописима;

2) у кредитне послове, у смислу овог закона, убрајају се комерцијални и финансијски кредити, као и гаранције и јемства;

3) комерцијални кредити су, у смислу овог закона, одгођена плаћања, односно плаћања унапријед робе и услуга, као и финансирање од банке одгођеног плаћања и плаћања унапријед, те послови откупа потраживања (факторинг и форфетинг), ако основни посао, по којем је настало потраживање, има обиљежја комерцијалног кредита;

4) под финансирањем од банке одгођеног плаћања и плаћања унапријед из подтачке 3. ове тачке подразумијева се одобравање кредита дужнику ради финансирања промета робе и услуга са иностранством, односно измирење обавезе по налогу тог дужника непосредно испоручиоцу робе, односно пружаоцу услуге у спољнотрговинском промету;

5) финансијски кредити су, у смислу овог закона, сви кредити осим кредита из тачке 12. подтачка ц) овог члана и подтачке 3. ове тачке;

б) под финансијским кредитима из подтачке 5. ове тачке подразумијевају се и сви облици финансирања који у основи имају комерцијалне послове (трговина робом или пружање услуга) у којима резидент није уговорна страна у послу и послови финансијског лизинга у складу са прописима којима се уређује лизинг;

7) зајмови су послови између резидената и нерезидената којима резидент узима од нерезидента или даје нерезиденту зајам, у складу са одредбама овог закона и прописа којим се уређују облигациони односи;

8) под гаранцијима, у смислу овог закона, подразумијевају се банкарске гаранције које банке дају у корист нерезидента по кредитним пословима са иностранством и кредитним пословима између два нерезидента у иностранству;

9) под јемствима, у смислу овог закона, подразумијевају се јемства и друга средства обезбјеђења која, у складу са овим законом, резиденти - правна лица дају у корист нерезидената - даваоца кредита, по кредитним пословима са иностранством и кредитним пословима између два нерезидента у иностранству.

15. Депозитни послови

1) Депозитни послови су послови настали на основу уговора о депозиту између нерезидента и банке, као и између резидента и банке, односно резидента и друге финансијске организације у иностранству;

2) депозитним послом, у смислу овог закона, сматра се и посао по основу уговора о текућем или другом рачуну, а у складу са одредбама прописâ којима се уређују облигациони односи и платни промет,

3) депозитним послом, у смислу овог закона, не сматрају се средства резидената која се воде код стране институције електронског новца ради плаћања, односно наплате по основу електронске купопродаје робе и услуга, односно по основу пријема донација у хуманитарне сврхе.

16. Послови по основу уговора о осигурању

Послови по основу уговора о осигурању укључују плаћања премија и осигураних износа на основу уговора између осигуравајућег друштва - нерезидента и резидента као корисника, као и осигуравајућег друштва - резидента и нерезидента као корисника, у складу са прописима којима се уређује област осигурања.

17. Једностранни преноси средстава плаћања

Једностранни преноси средстава плаћања су преноси из Републике у иностранство или из иностранства у Републику, који се не заснивају на извршењу посла, између резидента - физичког лица и нерезидента - физичког лица, а могу бити лични и физички.

Лични пренос средстава плаћања из Републике и у Републику укључује поклоне и помоћ, наслеђство, ренту, подмирење дуга усељеника у матичној земљи и пренос средстава исељеника у иностранство.

Физички пренос средстава плаћања је сваки пренос готовине у конвертибилним маркама, као и пренос ефективног страног новца, хартија од вриједности и свих других физички преносивих инструмената плаћања из Републике и у Републику.

Под другим физички преносивим инструментима плаћања подразумевају се преносиви инструменти на доносиоца, као и сви други готовински еквиваленти, који се сматрају готовином у складу са прописом којим се уређује спречавање прања новца и финансирања терористичких активности.

II - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Плаћање, наплаћивање и пренос у средствима плаћања

Члан 3.

Резиденти и нерезиденти користе девизе за плаћање иностранству и наплату из иностранства, ако овим законом није друкчије одређено.

Изузетно од става 1. овог члана, Влада може прописати услове под којима резиденти и нерезиденти могу користити и ефективни страни новац и конвертибилне марке за плаћање иностранству и наплату из иностранства.

Члан 4.

Плаћање, наплаћивање, пренос и исплата у Републици између резидената, између резидената и нерезидената и између нерезидената врши се у домаћој валути.

Изузетно од става 1. овог члана, плаћање, наплаћивање и пренос може се вршити у девизама и ефективном страном новцу и то по основу:

- 1) девизног кредитирања у Републици у складу са одредбама овог закона,
- 2) отплате девизног кредита у Републици,

3) наплаћивања премије осигурања и исплате штете у пословима осигурања са нерезидентима, као и са резидентима који изводе инвестиционе радове и обављају привредну дјелатност у иностранству,

4) продаје и куповине робе са консигнационог складишта, у слободним зонама и у слободним царинским продавницама,

5) куповине и продаје хартија од вриједности које гласе на страну валуту,

6) исплате ефективног страног новца са девизне штедне књижице и девизног рачуна, као и преноса девиза са једне девизне штедне књижице на другу девизну штедну књижицу, односно са једног девизног рачуна на други девизни рачун истог лица, а на захтјев резидента - физичког лица и на девизни рачун члана уже породице код исте или друге банке, уз доказ о повезаности са тим лицем,

7) куповине и продаје, односно плаћања и наплате потраживања и дуговања насталих по спољнотрговинским пословима резидената - правних лица и предузетника из члана 7. ст. 3. и 9. и члана 19г. овог закона,

8) уплате депозита као средства обезбјеђења,

9) уплате плата и накнаде трошкова резидентима - физичким лицима који су упућени на привремени рад у иностранство по основу уговора о извођењу инвестиционих радова у иностранству,

10) донација у хуманитарне, културне, социјалне и спортске сврхе,

11) купопродаје софтвера и других дигиталних производа на интернету који се испоручују искључиво путем телекомуникационих, дигиталних или информацино-технолошких уређаја, под условом да се плаћање врши коришћењем платне картице или електронског новца преко пружаоца платних услуга у складу са законом којим се уређују платни промет и платне услуге,

12) у другим случајевима прописаним законом.

Ефективни страни новац, остварен у складу са овим законом, резидент - правно лице и предузетник је обавезан положити на свој девизни рачун код овлашћене банке, односно банке најкасније наредног радног дана.

Влада може прописати и друге основе по којима се у Републици може извршити плаћање, наплаћивање и пренос у ефективном страном новцу.

Члан уже породице из става 2. тачка б. овог члана има значење утврђено законом којим се уређује пословање банака.

Члан 5.

Дозвољено је уговарање у девизама у Републици с тим што се плаћање и наплаћивање врши у конвертибилним маркама.

Плаћање, наплаћивање и пренос по текућим и капиталним пословима

Члан 6.

Плаћање, наплаћивање и пренос по текућим и капиталним пословима између резидената и нерезидената врши се слободно, у складу са овим законом.

Члан 7.

Плаћање, наплаћивање и пренос по текућим и капиталним пословима између резидената и нерезидената врши се преко овлашћене банке, у складу са овим законом.

Овлашћена банка не може извршити налог за плаћање, односно пренос иностранству ако такво плаћање, односно пренос није дозвољен овим законом.

Плаћање, наплаћивање и пренос по текућим пословима између резидената и нерезидената пребијањем дуговања и потраживања, уступањем потраживања, преузимањем дуга или другим облицима плаћања врши се слободно, у складу са овим законом.

Послови из става 3. овог члана могу се вршити само на основу уговора у писаној форми или у форми електронског документа закљученог у складу са одредбама прописа којим се уређују облигациони односи.

Уговор из става 4. овог члана обавезно садржи идентификационе податке о уговорним странама, податке о основу по којем су настала потраживања и дуговања која су предмет уговора, укључујући и податке о дужнику, односно повјериоцу, као и податке о валути и износу потраживања и дуговања који су предмет уговора.

Резидент чији су рачуни блокирани по основу налога за принудну наплату не може закључивати уговоре из става 4. овог члана, нити може измиривати новчане обавезе на начин из става 3. овог члана, осим ако другим законом није другачије утврђено.

Платним картицама не може се вршити плаћање по капиталним пословима.

Резидент не може извршити плаћање или издати налог за плаћање према иностранству на основу симулираног уговора или друге невјеродостојне документације, односно закључити уговор у којем није наведена стварна вриједност.

Влада може прописати услове и начин под којима се плаћање, наплаћивање и пренос по капиталним пословима између резидената и нерезидената могу вршити пребијањем, уступањем потраживања, преузимањем дуга или другим облицима плаћања.

Плаћање и наплаћивање у платном промету са иностранством између резидената и нерезидената по основу електронске купопродаје робе и услуга може се вршити и преко издаваоца електронског новца у складу са прописима којима се уређује електронски новац, стране институције електронског новца, као и преко другог пружаоца платних услуга, у складу са законом којим се уређују платни промет и платне услуге.

Средства резидента која се воде код стране институције електронског новца ради плаћања, односно наплате по основу електронске купопродаје робе и услуга, односно по основу пријема донација у хуманитарне сврхе, не сматрају се депозитним послом у смислу овог закона.

Пословне, техничке и друге захтјеве који се примјењују на плаћање, наплаћивање и пренос, тј. на платне трансакције у еврима унутар јединственог подручја за плаћање у еврима - СЕПА (енгл. Single Euro Payments Area – SEPA) прописује надлежни орган утврђен законом којим се уређују платни промет и платне услуге.

Члан 7а.

Банка прималац обавезна је да, у складу са прописима којима се уређују платне трансакције, изврши налог за плаћање пошиљаоца, само када за то постоји одговарајуће покриће на рачуну пошиљаоца.

Банка прималац обавезна је да изврши налоге за плаћање који:

- 1) су прописно попуњени и ауторизовани или аутентични;
- 2) прописно идентификују одредишну банку;
- 3) идентификују примаоца са извјесним степеном сигурности.

Банка прималац обавезна је да изврши инструкције садржане у налогу оног банкарског дана када је налог примљен или на дан друге валуте, ако он постоји, зависно од тога који је од та два дана каснији.

Банка прималац обавезна је да пошиљаоцу обезбиједи информације о:

- 1) условима под којима се извршава налог за плаћање;
- 2) времену потребном за извршење, од давања налога до исплате примаоцу;
- 3) начину обрачуна комисионе провизије и других трошкова, уколико постоје;
- 4) примијењеном девизном курсу.

По извршеном налогу за плаћање, банка прималац дужна је да пошиљаоцу обезбиједи информације о:

- 1) извршеном плаћању;
- 2) оригиналном износу по којем је извршено плаћање;
- 3) износу свих трошкова и комисионих провизија које је пошљалац дужан да плати;
- 4) датуму валуте.

Исплата примаоца врши се одобравањем рачуна, а најкасније сљедећег банкарског дана по завршетку трансфера.

Плаћање, наплаћивање и пренос по текућим пословима

Члан 8.

Резидент који је девизе остварио у иностранству, као и резидент који је девизе пренио у иностранство, а није их употребио у иностранству, дужан је да те девизе унесе у Републику, у складу са овим законом.

Члан 9.

Извоз и увоз робе или услуге који нису наплаћени, односно плаћени у року дужем од годину дана од дана извршеног извоза или увоза, као и роба или услуга унапријед наплаћена, односно плаћена, која није извезена, односно увезена у року дужем од годину дана од дана извршене наплате, односно плаћања, сматрају се кредитним пословима са иностранством.

Члан 10.

(брисан)

Члан 11.

(брисан)

Члан 12.

Даном наплате сматра се:

1. дан када су девизе уплаћене у корист рачуна овлашћене банке,
2. дан када је извршено царинење робе, односно извршена услуга, којом се наплаћује извоз.

Ако је резиденту - правном лицу или предузетнику одобрено држање девиза у иностранству, даном наплате сматра се дан када су девизе одобрене на рачуну тог лица у иностранству.

Члан 13.

(брисан)

Плаћање, наплаћивање и пренос по капиталним пословима

Члан 14.

Резиденти могу слободно вршити плаћање и пренос капитала по основу стицања, продаје и ликвидације директних инвестиција у иностранству само ако је тај посао регистрован, за резиденте чија је регистрација захтијевана, и извршен у складу са прописима који регулишу спољнотрговинско пословање.

Нерезиденти могу слободно вршити плаћање по основу стицања директних инвестиција у Републици, ако је тај посао регистрован и извршен у складу са прописима о страним улагањима.

Пренос добити, пренос прихода по основу продаје и пренос остатка ликвидационе масе директне стране инвестиције нерезидента је слободан, под условом да нерезидент измири све пореске обавезе и друге законом прописане обавезе према Републици.

Члан 15.

Плаћање и пренос средстава ради стицања својине над некретнинама резидената у иностранству и нерезидената у Републици, као и наплаћивање нерезидента по основу продаје његове некретнине у Републици врши се слободно, уколико је уговор закључен у складу са прописима којима се уређују својинско-правни односи.

Резидент може вршити плаћање и пренос средстава у иностранство ради стицања својине над некретнинама у иностранству само ако је подмирио све пореске и друге законом прописане обавезе.

Нерезидент је дужан да плаћање и наплаћивање по основу куповине или продаје некретнина у Републици врши преко свог рачуна код банке у Републици, осим у случају када нерезидент плаћање и наплаћивање по овом основу врши посредством нотара или адвоката, односно адвокатског друштва које га заступа пред нотаром, у складу са прописима којима се уређује нотарска служба.

Члан 16.

Резиденти-правна лица могу вршити плаћање ради куповине иностраних хартија од вриједности на иностраним и домаћим тржиштима капитала, само ако је та куповина извршена преко овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности у Републици или преко страног учесника на иностраном тржишту капитала, а у складу са прописима о хартијама од вриједности, међународним уговорима и другим посебним прописима.

Резиденти - физичка лица могу вршити плаћање ради куповине иностраних хартија од вриједности на иностраним и домаћим тржиштима капитала, само ако је та куповина извршена преко овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности у Републици, а у складу са прописима о хартијама од вриједности, међународним уговорима и другим посебним прописима.

Нерезиденти могу вршити плаћање ради куповине домаћих хартија од вриједности, само ако је та куповина извршена преко овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности у Републици, а у складу са прописима о хартијама од вриједности, страним улагањима и другим важећим прописима.

Резиденти могу вршити плаћање и наплаћивање ради куповине и продаје домаћих хартија од вриједности које гласе на страну валуту, а емитују се у иностранству.

Члан 17.

Резиденти могу вршити плаћање ради куповине иностраних краткорочних хартија од вриједности на иностраним и домаћим тржиштима новца само ако је та куповина извршена преко овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности у Републици, а у складу са важећим прописима.

Нерезиденти могу, у складу са прописима који уређују пословање са краткорочним хартијама од вриједности и другим важећим прописима, вршити плаћање ради куповине домаћих краткорочних хартија од вриједности.

Члан 18.

Улагања у иностране инвестиционе фондове могу се вршити у складу са прописима којима је регулисано пословање инвестиционих фондова.

Члан 18а.

Резиденти могу вршити плаћање и наплаћивање ради куповине и продаје у иностранству удјела у капиталу страног правног лица које се не сматра директном инвестицијом у складу са прописима којима се уређује спољнотрговинско пословање.

Нерезиденти могу вршити плаћање и наплаћивање ради куповине и продаје удјела у капиталу резидента - правног лица које се не сматра директном инвестицијом у складу са прописима којима се уређују привредна друштва и страна улагања.

Члан 19.

Плаћање и наплаћивање по кредитним пословима је слободно само ако је закључено у складу са законом.

Овлашћена банка не може резиденту одобрити кредит у девизама, осим резиденту - правном лицу и предузетнику за плаћање увоза робе и услуга из иностранства или измирења других обавеза у иностранству.

Одобрени девизни кредит у Републици може се отплаћивати у девизама.

Забрањено је резидентима – правним лицима и предузетницима међусобно одобравање девизних кредита.

Резидент је обавезан да финансијске кредите из иностранства користи преко банке или девизног рачуна у иностранству отвореног у складу са чланом 24. овог закона.

Изузетно од става 5. овог члана, финансијски кредити из иностранства могу се користити преко банке у иностранству ако је уговором о кредиту уговорено плаћање робе и услуга директно добављачу или ако се кредитом отплаћује раније закључени кредит у иностранству (рефинансирање).

Резидент је обавезан да зајам од нерезидента користи и зајам нерезиденту одобрава преко рачуна код банке.

При одобравању кредита и зајмова, те издавању гаранција и јемстава у корист нерезидента, резиденти су дужни да уговоре и од нерезидента прибаве инструменте обезбјеђења наплате којима се постиже сигурност кредитног посла, као и гаранције која се издаје и јемства које се даје, а чија је вриједност у очигледној сразмјери са вриједности кредита и зајма, односно износом гаранције и јемства.

Забрањено је одобравање нерезидентима финансијских кредита и зајмова са роком доспијећа краћим од годину дана, осим одобравања кредита од банака.

Влада може да пропише начин и услове одобравања финансијских кредита и зајмова нерезидентима и давања гаранција и јемстава по кредитним пословима са иностранством.

Кредитирање у домаћој валути између резидента и нерезидента није дозвољено.

Комерцијалне и финансијске кредите и зајмове дужнику може одобрити један кредитор, односно зајмодавац или група кредитора или зајмодаваца (синдицирани кредит или зајам).

Банка може учествовати у синдицираном кредиту или зајму који група страних кредитора одобрава нерезиденту, под условом да уговори и прибави инструмент обезбјеђења наплате у складу са ставом 8. овог члана, односно резиденту под условом из става 2. овог члана.

Банка може купити потраживања од нерезидента - учесника у синдицираном кредиту или зајму који група страних кредитора одобрава дужнику, под условима из става 13. овог члана, као и продати нерезиденту своја потраживања по овом основу.

Изузетно од става 9. овог члана, резидент - правно лице може одобрити зајам са роком доспијећа до годину дана само нерезиденту са сједиштем у држави чланици Европске уније, односно нерезиденту који нема сједиште у држави чланици Европске уније, под условом да је са тим нерезидентом успоставио трајне економске односе и остварује значајан утицај на управљање тим нерезидентом.

Члан 19а.

Кредитни послови и кредити ради успостављања трајних економских односа из члана 2. тачка 12. подтачка ц) закључују се у писаној форми.

Банке могу закључивати кредитне послове са иностранством у своје име и за свој рачун, у своје име и за туђи рачун и у туђе име и за туђи рачун.

Резиденти који нису банка могу закључивати кредитне послове са иностранством само у своје име и за свој рачун.

Члан 19б.

Република се задужује у иностранству, издаје гаранције и врши емисију хартија од вриједности у складу са одредбама прописâ којима се уређује извршење буџета и задуживање Републике.

Члан 19в.

За извршавање обавеза из закљученог уговора о кредитном послу са иностранством одговоран је резидент који закључи уговор, као и резидент по чијем овлашћењу и за чији рачун је уговор закључен, односно банка и резидент - правно лице које од тог резидента купи потраживање, односно преузме дуг према нерезиденту по основу кредитног посла са иностранством.

Република не гарантује за извршење обавеза по кредитном послу са иностранством, осим у случајевима предвиђеним законом.

Уговор о кредитном послу са иностранством је ништаван ако је закључен супротно ставу 2. овог члана.

Члан 19г.

Банка, као и резидент - правно лице могу куповати од резидента потраживање по основу кредита одобреног нерезиденту, као и преузимати дуг резидента према нерезиденту по основу кредитног посла са иностранством.

Послови из става 1. овог члана могу се вршити само на основу уговора закљученог у писаној форми између свих учесника у послу.

Нерезиденти могу од резидената куповати потраживања и дуговања по основу кредитних послова са иностранством само под условима и на начин који прописује Влада.

Члан 19д.

Резиденти су дужни да извјештавају Пореску управу Републике Српске (у даљем тексту: Пореска управа) о кредитним пословима са иностранством до 31. јануара текуће године, са стањем на дан 31. децембар претходне године, у складу са овим законом.

За потребе извјештавања Пореска управа може да одреди да се у кредитне послове са иностранством сврстају и друге врсте послова између резидената и нерезидената, а који су по економској намјени једнаки намјени кредитног посла.

Директор Пореске управе, уз сагласност министра финансија, доноси акт којим прописује детаљније услове, начин, рокове и обрасце извјештавања о кредитним пословима са иностранством.

Обавезе извјештавања из става 1. овог члана, као и обезбјеђења из члана 19. став 8. овог закона, сходно се примјењују и на субординиране кредите и зајмове.

Збирне податке о пријављеним кредитним пословима са иностранством, са стањем на дан 31. децембар претходне године, Пореска управа доставља Министарству до 31. марта текуће године.

Члан 20.

Резидент - физичко лице не може плаћати премију осигурања живота у иностранству нерезиденту - осигуравајућем друштву, осим ако другим законом није другачије прописано.

Члан 21.

Резидент - друштво за осигурање имовине и лица наплаћује премије осигурања од резидената у конвертибилним маркама, а од нерезидената у девизама, ефективном страном новцу и конвертибилним маркама.

Друштво из става 1. овог члана исплаћује штету резидентима у конвертибилним маркама, а нерезидентима у конвертибилним маркама, односно девизама и ефективном страном новцу.

Изузетно од одредаба ст. 1. и 2. овог члана, резидент - друштво за осигурање имовине и лица може наплатити премију осигурања и исплатити штету у девизама резидентима по основу извођења инвестиционих радова и других дјелатности у иностранству.

Код куповине на кредит у иностранству може се уговорити наплата премије у девизама и исплата штете нерезиденту у девизама.

Члан 22.

Лични и физички пренос страних средстава плаћања и домаће валуте врши се у складу са овим законом.

Влада прописује услове и начин личних и физичких преноса страних средстава плаћања и домаће валуте.

Девизни рачуни и рачуни у конвертибилним маркама резидената и нерезидената у Републици и иностранству

Члан 23.

Овлашћена банка не може држати девизе на рачунима код нерезидената, осим код страних банака.

Овлашћена банка, односно банка не може девизе у Републици држати код другог резидента, осим код друге овлашћене банке и Централне банке.

Члан 24.

Резидент - правно лице и предузетник дужан је да девизе држи на свом девизном рачуну код овлашћене банке, односно банке или да их прода тој банци.

Резидент може имати девизне рачуне код банке у иностранству за извршавање текућих и капиталних трансакција у складу са овим законом.

Средства са девизног рачуна у иностранству резидент је дужан да унесе у Републику у року од 30 дана од дана престанка основа за који је девизни рачун отворен, у складу са овим законом и подзаконским прописом донесеним на основу њега.

Резидент - државни орган и организација може имати девизне рачуне код овлашћене банке и Централне банке.

Резидент - физичко лице може девизе држати на свом девизном рачуну код овлашћене банке, односно банке и средствима на рачуну слободно располагати и подизати ефективни страни новац.

Влада прописује услове и начин за отварање девизних рачуна у иностранству и држање девиза на тим рачунима.

Члан 25.

Девизе остварене у складу са овим законом, нерезидент може држати на девизном рачуну код овлашћене банке, односно банке или их може продати тој банци.

Нерезидент не може на рачуну код овлашћене банке, односно банке држати конвертибилне марке које није остварио наплаћивањем по текућим или капиталним пословима дозвољеним овим законом.

Нерезидент не може од овлашћене банке, односно банке купити девизе у износу већем од износа противвриједности домаће валуте остварене у складу са овим законом.

Члан 26.

Није дозвољен трансфер средстава са девизног рачуна и рачуна у конвертибилним маркама код овлашћене банке, односно банке оног нерезидента који није измирио све пореске, царинске и друге обавезе према Републици из тог посла.

Члан 27.

Овлашћена банка, односно банка дужна је при отварању девизних рачуна, рачуна у домаћој валути и девизних штедних књижица, као и извршења платних трансакција у складу са овим законом утврдити идентитет резидената и нерезидената и поступити у складу са Законом о спречавању прања новца.

Овлашћена банка, односно банка дужна је да обезбиједи тајност података о девизним рачунима, те да их чува у складу са законским прописима.

Члан 28.

Министарство може прописати услове и начин под којима овлашћена банка, односно банка, отвара рачуне резидента и нерезидента.

III - ДЕВИЗНО ТРЖИШТЕ И КУРС КОНВЕРТИБИЛНЕ МАРКЕ

Члан 29.

Девизно тржиште, у смислу овог закона, чине сви послови куповине и продаје девиза и ефективног страног новца у Републици који се врше непосредно:

- између Централне банке, с једне стране и овлашћених банака, односно банака и других лица, с друге стране;
- између овлашћених банака, односно банака и резидената, као и између овлашћених банака, односно банака и нерезидената;
- између овлашћених банака, односно банака;
- између овлашћених банака и банака;
- између овлашћених банака, односно банака и резидената који имају овлашћење за обављање мјењачких послова.

Члан 30.

Забрањена је куповина и продаја девиза и ефективног страног новца у Републици изван девизног тржишта.

Члан 31.

Овлашћене банке, односно банке на девизном тржишту купују и продају девизе и

ефективни страни новац у своје име и за свој рачун, у своје име а за рачун резидената и нерезидената и у име и за рачун резидената и нерезидената.

Овлашћене банке могу на страним девизним тржиштима куповати и продавати девизе и ефективни страни новац.

Члан 32.

На девизном тржишту могу се куповати и продавати девизе и ефективни страни новац промтно и на термин.

Промптна куповина, односно продаја девиза и ефективног страног новца је куповина, односно продаја девиза и ефективног страног новца са роком извршења одмах, односно најкасније у року од два радна дана.

Терминска куповина, односно продаја девиза и ефективног страног новца је куповина, односно продаја девиза и ефективног страног новца која се врши у року који је дужи од два радна дана од закључивања уговора.

Члан 33.

Мјењачке послове могу да обављају:

- 1) банка и
- 2) резидент - правно лице или предузетник који има дозволу Агенције за обављање мјењачких послова (у даљем тексту: мјењач).

Банка мјењачке послове обавља у своје име и за свој рачун, а мјењач у своје име, а за рачун банке.

Мјењач обавља мјењачке послове на основу уговора о обављању мјењачких послова закљученог са банком.

Мјењач може закључити уговор о обављању мјењачких послова са више банака уколико има више мјењачких мјеста, при чему за једно мјењачко мјесто уговор може бити закључен само са једном банком.

Захтјев за добијање дозволе за обављање мјењачких послова резидент подноси Агенцији путем банке.

Резидент, односно нерезидент који није физичко лице не може куповати или продавати страна средства плаћања код мјењача ради обављања своје дјелатности.

Члан 33а.

Агенција издаје дозволу за обављање мјењачких послова ако утврди да резидент испуњава следеће услове:

- 1) да је регистрован за обављање мјењачких послова код надлежног органа,
- 2) да је са банком закључио уговор о обављању мјењачких послова,
- 3) да власник, оснивач правног лица, предузетник, директор, члан управног одбора, односно друго одговорно лице за заступање тог правног лица, као и радник који ће непосредно обављати мјењачке послове нису правноснажно осуђени за кривично дјело против живота и тијела, кривично дјело против имовине, кривично дјело против привреде и платног промета, кривично дјело прање новца, кривично дјело финансирање терористичких активности, кривично дјело против правног саобраћаја и кривично дјело против јавног реда и мира или за друга кривична дјела која та лица чине неподобним за обављање мјењачких послова,
- 4) да правно лице није осуђено правоснажном пресудом за кривично дјело, као и да се против њега не води кривични поступак, у смислу закона којим се уређује одговорност правних лица за кривична дјела,
- 5) да је организационо, кадровски и технички оспособљен за обављање мјењачких послова.

Агенција, на основу надлежности утврђених овим законом и законима којима се уређују њен рад и надлежности, рјешава у управним стварима примјењујући одредбе прописа којима се уређују општи управни поступак и мјењачки послови, те правила надзора и струке.

Одредбе о одлучивању у управним стварима које су утврђене законом којим се уређује пословање банака сходно се примјењују на одлучивање Агенције у управним стварима у вези са обављањем мјењачких послова.

Податке о неосуђиваности Агенција, на основу образложеног захтјева, може тражити од надлежног органа који води казнену евиденцију.

Агенција доноси подзаконске акте којима детаљније уређује услове и прописује документацију за добијање дозволе за обављање мјењачких послова, услове и начин обављања мјењачких послова, као и начин и поступак контроле обављања мјењачких послова.

Члан 33б.

Агенција одбија захтјев за издавање дозволе за обављање мјењачких послова ако утврди да резидент не испуњава услове за обављање мјењачких послова.

Агенција одузима дозволу за обављање мјењачких послова ако:

- 1) мјењач не почне са обављањем мјењачких послова у року од 90 дана од дана издавања дозволе,
- 2) је дозвола прибављена на основу неистините документације, односно неистинито приказаних података,
- 3) након издавања дозволе наступе околности или разлози усљед којих мјењач више не испуњава услове за обављање мјењачких послова.

Агенција може одузети дозволу за обављање мјењачких послова ако:

- 1) мјењач није извршио налог за отклањање неправилности, односно незаконитости из рјешења Агенције,
- 2) мјењач није обезбиједио Агенцији несметано обављање контроле, приступ свим просторијама, непосредну комуникацију са одговорним лицем, увид у пословање, тражену документацију и податке, могућност увида у пословне књиге и другу документацију, или привремено одузимање ефективног страног новца, чекова и готовине у конвертибилним маркама,
- 3) утврди да су активности мјењача повезане с прањем новца или финансирањем терористичких активности.

Члан 33в.

Мјењач је дужан да примјењује одредбе прописа којима се уређују спречавање прања новца и финансирања терористичких активности, те мјере безбједности у пословању готовим новцем и другим вриједностима.

Ако мјењач у свом пословању не извршава обавезе и задатке, као и не предузима мјере и радње дефинисане прописима којима се уређује спречавање прања новца и финансирања терористичких активности, Пореска управа и Агенција, свако у оквиру својих надлежности, предузимају мјере, издају прекршајне налоге или покрећу прекршајни поступак у складу са тим прописима.

Банка је дужна да својим програмом, политикама и процедурама за спречавање и откривање прања новца и финансирања терористичких активности дефинише методологију за израду анализе ризика мјењача са којима послује и клијената заинтересованих за обављање мјењачких послова.

Банка је дужна да на основу методологије из става 3. овог члана, прије закључивања уговора о обављању мјењачких послова, изради анализу ризика клијента, у складу са актима Агенције, као и да врши контролу обављања мјењачких послова у складу са прописима којима се уређује обављање мјењачких послова и спречавање прања новца и финансирања

терористичких активности.

Члан 34.

Домаћа валута је конвертибилна марка (КМ).

Званични курс конвертибилне марке одређује Централна банка у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине.

Члан 35.

Куповина и продаја конвертибилне марке за евро врши се по курсу и условима одређеним Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, а курс конвертибилне марке према осталим страним валутама формира се слободно у складу са понудом и тражњом на девизном тржишту, уколико Централна банка другачије не одреди.

Овлашћене банке, односно банке дужне су јавно истицати и објављивати курсеве по којима купују и продају девизе и ефективни страни новац.

Члан 36.

За потребе књиговодства и статистике примјењује се званични средњи курс конвертибилне марке.

За обрачун царине и других увозних дажбина и таксе примјењује се званични средњи курс конвертибилне марке, а у складу са законом којим се уређују царине.

IV - ФИЗИЧКИ ПРЕНОС СРЕДСТАВА ПЛАЋАЊА

Члан 37.

Уношење ефективног страног новца, платних картица и чекова које гласе на страну валуту у Републику је слободно.

Слободно је изношење платних картица у иностранство.

Изношење и уношење конвертибилне марке

Члан 38.

Влада прописује износ конвертибилних марака који резиденти и нерезиденти - физичка лица могу износити из Републике и уносити у Републику, као и услове под којима овлашћена банка може износити конвертибилне марке из Републике.

Уношење и изношење ефективног страног новца, чекова и хартија од вриједности

Члан 39.

Влада прописује износ ефективног страног новца и страних чекова које резидент - физичко лице може износити из Републике, услове и начин изношења хартија од вриједности, као и услове под којима овлашћена банка може износити из Републике ефективни страни новац и хартије од вриједности.

Влада прописује услове по којима нерезидент може износити у иностранство ефективни страни новац и хартије од вриједности које је стекао у складу са законом.

Члан 40.

Ефективни страни новац, чекове, хартије од вриједности и конвертибилне марке, које су органи контроле привремено одузели уз издавање потврде и покретања поступка због основане сумње да је извршен прекршај или кривично дјело, дужни су да депонују, до окончања поступка на посебан привремени рачун Министарства, Пореске управе, који је отворен уз сагласност Трезора Републике или да их ставе у депо код овлашћене банке у року од два радна дана од дана њиховог одузимања.

Спречавање прања новца

Члан 41.

Резиденти и нерезиденти дужни су приликом преласка државне границе царинском органу пријавити свако уношење, односно изношење ефективног страног новца, конвертибилних марака и хартија од вриједности у вриједности која прелази износе које пропише Влада.

Обавеза из става 1. овог члана односи се и на представника, одговорно лице или пуномоћника, који преко државне границе за правно лице или предузетника преноси ефективни страни новац, конвертибилне марке и хартије од вриједности.

Обавеза пријаве из става 1. овог члана не сматра се испуњеном ако пријава није дата у писаном облику и на прописаном обрасцу или ако су дати подаци нетачни или непотпуни, односно ако се средства плаћања која се физички преносе преко границе не ставе на располагање за контролу.

Члан 41а.

На друге физички преносиве инструменте плаћања из члана 2. тачка 17. подт. 3. и 4. овог закона сходно се примјењују одредбе овог закона о уношењу и изношењу ефективног страног новца, чекова и хартија од вриједности, прописивању услова и начина уношења и изношења, обавези пријављивања, контроли, привременом одузимању и депоновању на посебан привремени рачун.

V - ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

Члан 42.

Агенција, односно надлежни државни орган прописује, у оквиру своје надлежности, овлашћеним банкама, банкама, резидентима и нерезидентима обавезу извјештавања о обављању девизних послова из овог закона, као и начин тог извјештавања.

Обавезници извјештавања из става 1. овог члана дужни су да без одлагања Агенцији, односно другом надлежном државном органу омогуће увид у пословне књиге и ставе на располагање другу потребну документацију.

Члан 43.

Влада, ради доношења економске политике, утврђује пројекцију платног биланса Републике и преко надлежних органа прати њено остварење.

VI – КОНТРОЛА ДЕВИЗНОГ ПОСЛОВАЊА

Члан 44.

Контролу девизног пословања које је уређено овим законом и прописима донијетим на основу овог закона врше Пореска управа, Агенција и царински органи.

Члан 45.

Агенција врши контролу обављања мјењачких послова банака и мјењача којима је издала дозволу за обављање мјењачких послова, у поступку утврђеном законима којима се уређује њихово пословање, као и овим законом и прописима донесеним на основу њега.

Ако Агенција у контроли лица из става 1. овог члана утврди незаконитост или неправилност у обављању мјењачких послова, рјешењем налаже да их то лице отклони, односно да изврши наложене мјере, одређује рок за отклањање учених незаконитости или неправилности, као и за достављање извјештаја о предузетим мјерама са одговарајућим доказима да су незаконитости и неправилности отклоњене.

Рјешење из става 2. овог члана је коначно.

Против рјешења из става 3. овог члана може се покренути управни спор, те тужба против рјешења не одлаже његово извршење, а незадовољна страна свој имовинско-правни захтјев може остваривати у парничном поступку.

У управном спору против рјешења из става 3. овог члана суд не може у поступку пуне јурисдикције ријешити управну ствар за чије рјешавање је овим законом утврђена надлежност Агенције.

Ако суд поништи рјешење Агенције, права тужиоца ограничавају се на накнаду штете којој му је причињена извршењем тог рјешења.

За обављање надзора мјењач којем је Агенција издала дозволу за обављање мјењачких послова плаћа Агенцији накнаду, а чију висину, начин обрачуна и плаћања прописује Агенција својом тарифом.

Члан 46.

Агенција врши надзор над примјеном овог закона код банака, друштава за издавање електронског новца са сједиштем у Републици Српској и других пружалаца платних услуга у поступку који је утврђен законима којима се уређује њихово пословање.

Контролу девизног пословања резидената, изузев контроле из члана 45. овог закона и става 1. овог члана, и нерезидената врши Пореска управа.

Контрола девизног пословања из става 2. овог члана подразумијева и увид у документацију и рачуне резидената и нерезидената трећих лица који су повезани са контролом лица из става 2. овог члана.

Начин и поступак контроле девизног пословања из става 2. овог члана уређују се актима Пореске управе.

Члан 47.

Царински орган врши контролу изношења из Републике и уношења у Републику ефективног страног новца, конвертибилних марака, чекова, хартија од вриједности у путничком, робном и поштанском саобраћају.

Члан 48.

Царински орган, уз издавање потврде, може на граничном прелазу привремено одузети од резидената и нерезидената износ конвертибилних марака и ефективног страног новца, чекова и хартија од вриједности које гласе на страну валуту који прелази износ који пропише Влада.

Пореска управа води евиденцију о свакој пријави физичког преноса средстава плаћања, као и о одузетим средствима плаћања на граници приликом уласка у Републику и изласка из Републике, на основу обавјештења царинског органа, а у складу са прописима којима се уређује спречавање прања новца и финансирања терористичких активности.

Пореска управа може са царинским органом да закључи споразум о сарадњи у области контроле физичког преноса средстава плаћања у путничком, робном и поштанском саобраћају.

Члан 49.

Органи контроле дужни су да сарађују у вршењу девизне контроле и да стављају на располагање податке, налазе и информације којима располажу а потребни су за вршење девизне контроле, као и да, по потреби, ангажују друге надлежне органе.

Члан 50.

Резиденти и нерезиденти који подлијежу контроли девизног пословања дужни су да органима овлашћеним за вршење контроле девизног пословања омогуће несметано обављање контроле, приступ свим просторијама, непосредну комуникацију са одговорним лицем, увид у пословање и да им, на њихов захтјев, ставе на располагање или доставе потребну документацију и пруже тражене податке.

Обавезе из става 1. овог члана односе се и на представништва и организационе дијелове резидента која обављају привредну дјелатност у иностранству.

Ако лица из ст. 1. и 2. овог члана не обезбиједе услове за вршење контроле на начин из става 1. овог члана, инспектор, односно овлашћено лице Агенције дужно је да од надлежног органа одмах затражи предузимање мјера ради стварања услова за вршење контроле.

Члан 51.

Ако инспектор Пореске управе у контроли лица која подлијежу контроли девизног пословања утврди незаконитост или неправилност у обављању девизних или спољнотрговинских послова, рјешењем налаже том лицу да их отклони, односно да изврши наложене мјере, одређује рок за отклањање уочених незаконитости или неправилности, као и за достављање извјештаја о предузетим мјерама са одговарајућим доказима да су незаконитости и неправилности отклоњене.

Против рјешења Пореске управе из става 1. овог члана може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања рјешења.

Жалба изјављена против рјешења Пореске управе не одлаже извршење рјешења.

О жалби против рјешења Пореске управе одлучује Министарство у складу са одредбама прописа којим се уређује порески поступак.

У поступку и предузимању радњи у вршењу контроле девизног пословања Пореска управа примјењује одредбе закона којима се уређују порески и општи управни поступак и акте Пореске управе којима се уређују начин и поступак контроле девизног пословања.

Члан 52.

Ако је прописима предвиђена заштитна мјера, односно мјера безбједности одузимања предмета у вези с извршеним кривичним дјелом или прекршајем, овлашћено лице може у

вршењу девизне контроле привремено одузети предмете ако постоји основана сумња да су њима извршени кривично дјело или прекршај, да су били намијењени за извршење, или да су настали извршењем кривичног дјела, односно прекршаја.

О одузетим предметима инспектор, односно овлашћено лице издаје потврду.

Члан 53.

Прекршајни поступак покреће се и води у складу са прописима којима се уређује прекршајни поступак.

Члан 53а.

Прекршајни поступак, за прекршаје прописане овим законом не може се покренути или водити истеклом рока од три године од дана када је прекршај извршен.

Застарјелост се прекида сваком радњом надлежног органа за поступак, предузетом ради гоњења учиниоца прекршаја.

Сваким прекидом застаријевање почиње поново тећи, али без обзира на прекиде застаријевање у сваком случају настаје када истекне два пута онолико времена колико је предвиђено у ставу 1. овог члана.

Члан 54.

(брисан)

VIII - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Кривична дјела

Члан 55.

Ко се неовлашћено бави куповином или продајом ефективног страног новца или организује мрежу препродаваца или посредника, а вриједност прометованог ефективног страног новца прелази износ од 50.000 КМ, казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

Члан 56.

Одговорно лице које склапањем уговора, организовањем посла или на други начин остварује за правно лице куповину, продају или посредује у куповини или продаји ефективног страног новца противно овом закону или у правном лицу организује мјењачке послове без дозволе Министарства, а износ прометованог ефективног страног новца прелази износ од 50.000 КМ, казниће се новчаном казном или казном затвора од шест мјесеци до пет година.

2. Прекршаји

Члан 57.

Новчаном казном од 25.000 КМ до 100.000 КМ казниће се за прекршај овлашћена банка, банка, државни орган и организација, резидент - правно лице и нерезидент - правно лице ако врши плаћање или издаје налог за плаћање према иностранству на основу симулираног уговора или друге невјеродостојне документације, односно закључује уговор у коме није наведена стварна вриједност (члан 7. став 8).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у овлашћеној банци, банци, државном органу и организацији, резиденту - правном лицу и нерезиденту - правном лицу новчаном казном од 5.000 КМ до 20.000 КМ.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај резидент - предузетник и нерезидент - предузетник новчаном казном од 5.000 КМ до 20.000 КМ.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај резидент - физичко лице и нерезидент - физичко лице новчаном казном од 2.500 КМ до 10.000 КМ.

Члан 58.

(брисан)

Члан 59.

Новчаном казном од 15.000 КМ до 60.000 КМ казниће се за прекршај резидент - правно лице:

1. ако мјењачке послове обавља супротно одредбама члана 33. овог закона;

2. ако не омогући несметано обављање контроле, увид у пословање, те не стави на располагање потребну документацију и тражене подтке (члан 50.).

За радње из става 1. тачка 2. овог члана казниће се и нерезидент - правно лице новчаном казном од 15.000 КМ до 60.000 КМ.

За радње из става 1. т. 1. и 2. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у резиденту - правном лицу и нерезиденту - правном лицу новчаном казном од 5.000 КМ до 20.000 КМ.

За радње из става 1. т. 1. и 2. овог члана казниће се за прекршај резидент - предузетник, а за радње из тачке 2. истог става нерезидент - предузетник новчаном казном од 5.000 КМ до 20.000 КМ.

За радње из става 1. тачка 2. овог члана казниће се за прекршај резидент - физичко лице и нерезидент - физичко лице новчаном казном од 2.500 КМ до 10.000 КМ.

За радње из става 1. овог члана, поред новчане казне, може се изрећи и заштитна мјера забране обављања мјењачких послова или друге дјелатности која је била предмет контроле, у трајању од 30 до 180 дана, осим за плаћања и преносе из члана 2. тачка 10. овог закона.

Члан 60.

Новчаном казном од 10.000 КМ до 40.000 КМ казниће се за прекршај овлашћена банка, банка, државни орган и организација, резидент - правно лице и нерезидент - правно лице:

1. ако изврши налог за плаћање, односно пренос иностранству, а такво плаћање, односно пренос нису дозвољени овим законом (члан 7. став 2.);

2. (брисана)

3. (брисана)

4. ако резидент врши плаћање и пренос средстава у иностранство ради стицања својине над некретнинама у иностранству супротно члану 15. став 2. овог закона;

5. ако резиденти плаћање и пренос капитала по основу стицања, продаје и ликвидације директних инвестиција у иностранству, односно нерезиденти плаћање по основу стицања директних инвестиција у Републици, пренос добити, пренос прихода по основу продаје и пренос остатка ликвидационе масе директне стране инвестиције врше супротно одредби члана 14. овог закона;

6. ако резиденти, односно нерезиденти плаћање и пренос средстава ради стицања својине над некретнинама резидената у иностранству, односно нерезидената у Републици, као и ако нерезиденти наплаћивање по основу продаје некретнина у Републици врше супротно одредби члана 15. ст. 1. и 3. овог закона;

7. ако плаћање ради куповине иностраних хартија од вриједности на иностраним и домаћим тржиштима капитала врши супротно одредби члана 16. став 1.;

8. ако плаћање ради куповине домаћих хартија од вриједности врши супротно одредби члана 16. став 3. овог закона;

9. ако плаћање ради куповине иностраних краткорочних хартија од вриједности на иностраним и домаћим тржиштима новца врши супротно одредби члана 17. став 1. овог закона;
10. ако плаћање врши ради куповине домаћих краткорочних хартија од вриједности супротно овом закону (члан 17. став 2.);
11. ако врши улагања у иностране инвестиционе фондове супротно члану 18.;
12. ако овлашћена банка одобри кредит супротно одредби члана 19. став 2. овог закона;
13. ако међусобно одобравају девизне кредите (члан 19. став 4.);
14. ако финансијске кредите из иностранства не користи преко банке или девизног рачуна у иностранству отвореног у складу са одредбама овог закона (члан 19. став 5.);
15. ако финансијске кредите преко банке у иностранству користи супротно члану 19. став 6. овог закона;
16. ако одобрава нерезидентима финансијске кредите и зајмове са роком доспијећа краћим од једне године када то овим законом није допуштено (члан 19. ст. 9. и 15);
17. ако резиденти и нерезиденти врше кредитирање у домаћој валути (члан 19. став 11);
18. ако кредитне послове и кредите ради успостављања трајних економских односа из члана 2. тачка 12. подтачка ц) закључи супротно члану 19а. став 1. овог закона;
19. ако кредитни посао са иностранством закључи супротно члану 19а. став 2. овог закона;
20. ако кредитни посао са иностранством закључи супротно члану 19а. став 3. овог закона;
21. ако послове куповине потраживања по основу кредита одобреног нерезиденту, као и преузимања дуга резидента према нерезиденту по основу кредитног посла са иностранством закључи супротно члану 19г. став 1. овог закона;
22. ако послове куповине потраживања по основу кредита одобреног нерезиденту, као и преузимања дуга резидента према нерезиденту по основу кредитног посла са иностранством закључи супротно члану 19г. ст. 2. овог закона;
23. ако нерезидент изврши куповину потраживања и дуговања по основу кредитних послова са иностранством супротно пропису Владе (члан 19г. став 3.);
24. ако наплату премије осигурања, односно премије реосигурања или исплату штете врши супротно одредбама овог закона (члан 21.);
25. ако врши трансфер средстава са девизног рачуна и рачуна у конвертибилним маркама прије измирења свих обавеза према Републици из тог посла (члан 26.);
26. ако овлашћена банка, односно банка не обезбиједи тајност података (члан 27. став 2.);
27. ако банка не дефинише методологију за израду анализе ризика мјењача са којима послује и клијената заинтересованих за обављање мјењачких послова, те ако на основу ове методологије, прије закључивања уговора о обављању мјењачких послова, не изради анализу ризика клијента и не врши контролу обављања мјењачких послова у складу са прописима којима се уређује обављање мјењачких послова (члан 33в. ст. 3. и 4);
28. ако не поступи у складу са прописаном обавезом извјештавања (члан 42. став 1.);
29. ако Агенцији, односно другом надлежном органу не омогући увид у пословне књиге и не стави им на располагање другу потребну документацију (члан 42. став 2.);
30. ако у одређеном року не поступи по рјешењу инспектора Пореске управе (члан 51. став 1);
31. (брисана)
32. ако зајам од нерезидента користи и зајам нерезиденту одобрава супротно члану 19. став 7. овог закона;
33. ако одобрава финансијске кредите и зајмове нерезидентима и даје гаранције и јемства по кредитним пословима са иностранством супротно пропису Владе (члан 19. став 10);
34. ако врши плаћање и наплату ради куповине и продаје домаћих хартија од вриједности које гласе на страну валуту, а емитују се у иностранству, супротно одредби члана 16. став 4. овог закона;

35. ако резиденти плаћање и наплату ради куповине и продаје у иностранству удјела у капиталу страног правног лица које се не сматра директном инвестицијом, односно нерезиденти плаћање и наплату ради куповине и продаје удјела у капиталу резидента - правног лица које се не сматра директном инвестицијом, врше супротно одредби члана 18а. овог закона;

36. ако учествује у синдицираном кредиту или зајму супротно одредби члана 19. став 13. овог закона;

37. ако купи потраживање од нерезидента - учесника у синдицираном кредиту или зајму који група страних кредитора одобрава дужнику или прода потраживање нерезиденту по овом основу супротно члану 19. став 14. овог закона;

39. ако конвертибилне марке износи из Републике супротно одредбама овог закона и подзаконских аката (члан 38);

40. ако из Републике износи страна средства плаћања и друге физички преносиве инструменте плаћања супротно одредбама овог закона и подзаконских аката (чл. 39. и 41а);

41. ако привремено одузета средства плаћања и друге физички преносиве инструменте плаћања не депонује на привремени рачун Пореске управе или их не стави у депо код овлашћене банке (чл. 40. и 41а);

42. ако не пријави или непотпуно пријави царинику свако уношење, односно изношење средстава плаћања и других физички преносивих инструмената плаћања у складу са одредбама овог закона и подзаконских аката (чл. 41. и 41а);

43. ако у одређеном року не поступи по рјешењу Агенције (члан 45. став 2).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у овлашћеној банци, банци, државном органу и организацији, резиденту - правном лицу и нерезиденту - правном лицу новчаном казном од 3.000 КМ до 12.000 КМ.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај резидент - предузетник и нерезидент - предузетник новчаном казном од 3.000 КМ до 12.000 КМ.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај резидент - физичко лице и нерезидент - физичко лице новчаном казном од 2.500 КМ до 10.000 КМ.

За радње из става 1. овог члана, поред новчане казне, може се изрећи и заштитна мјера забране обављања дјелатности за резидента - правно лице и предузетника у најкраћем трајању од три мјесеца и најдуже трајању до шест мјесеци.

Члан 60а.

Новчаном казном од 5.000 КМ до 20.000 КМ казниће се за прекршај овлашћена банка, банка, државни орган и организација, резидент - правно лице и нерезидент - правно лице:

1. ако девизе користи супротно одредбама овог закона (члан 3. став 1.);

2. ако ефективни страни новац користи супротно прописима Владе (члан 3. став 2.);

3. ако плаћање, наплаћивање, пренос и исплату у Републици врши супротно одредбама овог закона (члан 4.);

4. ако не положи ефективни страни новац, на свој девизни рачун код овлашћене банке, односно банке (члан 4. став 3.);

5. ако плаћања и наплаћивања по текућим и капиталним пословима не врши у складу са одредбама члана 7. ст. 1. и 10. овог закона;

6. ако плаћање, наплаћивање и пренос по текућим пословима изврши пребијањем дуговања и потраживања, уступањем потраживања, преузимањем дуга или другим облицима плаћања супротно одредбама члана 7. ст. 4, 5. и 6. овог закона;

7. ако плаћање по капиталним пословима врши платним картицама (члан 7. став 7);

8. ако плаћања, наплаћивања и пренос по капиталним пословима пребијањем дуговања и потраживања, уступањем потраживања, преузимањем дуга или другим облицима плаћања не врши на начин како је прописала Влада (члан 7. став 9);

9. ако девизе које је остварио у иностранству, као и девизе које је пренио у иностранство, а није их употребио у иностранству не унесе у Републику, у складу са овим законом (члан 8.);

10. ако овлашћена банка не држи девизе на рачунима у складу са законом (члан 23.);
  11. ако девизе не држи на девизном рачуну код овлашћене банке, односно банке (члан 24. став 1.);
  12. ако има девизне рачуне код банке супротно одредби члана 24. став 4. (члан 24. став 4.);
  13. ако има девизне рачуне код банке у иностранству супротно пропису Владе (члан 24. став 6.);
  14. ако девизе остварене у складу са овим законом не држи код овлашћене банке, односно банке (члан 25. став 1.);
  15. ако држи на рачуну код овлашћене банке, односно банке конвертибилне марке које није остварио наплаћивањем по текућим и капиталним пословима дозвољеним овим законом (члан 25. став 2.);
  16. ако од овлашћене банке, односно банке купи девизе у износу већем од износа противвриједности конвертибилне марке коју оствари у складу са овим законом (члан 25. став 3.);
  17. ако купи или прода девизе или ефективни страни новац изван девизног тржишта (члан 30.);
  18. ако куповину и продају конвертибилне марке за евро изврши по курсу и условима супротно одредбама члана 35. став 1. овог закона;
  19. ако јавно не истакне и објави курсеве по којима купује и продаје девизе и ефективни страни новац (члан 35. став 2.);
  20. ако за потребе књиговодства, статистике, обрачуна царине и других увозних дажбина не примјењује курс из члана 36. овог закона;
  21. (брисана)
  22. (брисана)
  23. (брисана)
  24. (брисана)
  25. ако средства са девизног рачуна у иностранству не унесе у Републику у року од 30 дана од дана престанка основа за који је девизни рачун отворен (члан 24. став 3).
- За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у овлашћеној банци, банци, државном органу и организацији, резиденту - правном лицу и нерезиденту - правном лицу новчаном казном од 2.500 КМ до 10.000 КМ.
- За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај резидент - предузетник и нерезидент - предузетник новчаном казном од 2.500 КМ до 10.000 КМ.
- За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај резидент - физичко лице и нерезидент - физичко лице новчаном казном од 2.500 КМ до 10.000 КМ.
- За радње из става 1. овог члана, поред новчане казне, може се изрећи и заштитна мјера забране обављања дјелатности за резидента - правно лице и предузетника у најкраћем трајању од три мјесеца и најдуже трајању до шест мјесеци.

Члан 60б.

Новчаном казном од 3.000 КМ до 12.000 КМ казниће се за прекршај резидент:

1. ако при одобравању кредита, зајмова и субординираних кредита, као и издавању гаранција и јемстава у корист нерезидента не уговори и од нерезидента не прибави инструменте обезбјеђења на прописан начин (члан 19. став 8. и члан 19д. став 4),

2. ако не извјештава о кредитним пословима у складу са чланом 19д. ст. 1, 3. и 4. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у резиденту - правном лицу новчаном казном од 1.500 КМ до 6.000 КМ.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и резидент - предузетник новчаном казном од 1.500 КМ до 6.000 КМ.

За радње из става 1. овог члана, поред новчане казне, може се изрећи и заштитна мјера забране обављања дјелатности за резидента - правно лице и предузетника у најкраћем трајању од три мјесеца и најдужем трајању до шест мјесеци.

Члан 60в.

Новчаном казном од 2.500 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај резидент - физичко лице:

1. ако плаћање ради куповине иностраних хартија од вриједности на иностраним и домаћим тржиштима капитала врши супротно одредби члана 16. став 2.;
2. ако плаћа премију осигурања живота у иностранству нерезиденту - осигуравајућем друштву (члан 20.);
3. ако супротно пропису Владе, врши лични и физички пренос средстава (члан 22.).

Члан 61.

За прекршаје из чл. 57. до 60в. овог закона, поред новчане казне, изрећи ће се и заштитна мјера одузимања предмета који су употријебљени или су били намијењени за извршење прекршаја или који су настали извршењем прекршаја.

Предмети из става 1. овог члана могу се одузети и ако нису својина учиниоца прекршаја или њима не располаже учинилац прекршаја.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, може се извршити дјелимично одузимање предмета који су употријебљени или су били намијењени за извршење прекршаја или који су настали извршењем прекршаја ако побуде или друге околности под којима је прекршај извршен указују да није оправдано да се предмет одузме у цјелини.

Члан 62.

Новчане казне, имовинска корист и средства плаћања, као и средства остварена продајом предмета који су употријебљени или били намијењени за извршења кривичног дјела или прекршаја или који су настали извршењем кривичног дјела или прекршаја уплаћују се на рачун јавних прихода буџета Републике.

Ефективни страни новац, девизе и остала средства плаћања која су одузета као предмет извршења кривичног дјела или прекршаја уплаћују се на рачун јавних прихода буџета Републике.

IX - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 63.

Агенција може прописати услове које банка мора испунити ради добијања овлашћења за обављање послова са иностранством.

Члан 64.

Начин исплате обавеза према грађанима по основу старе девизне штедње, коју су грађани положили на девизне рачуне и девизне штедне књижице код банака, а које се преносе на Републику по Закону о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у банкама, регулисаће се посебним законом.

Члан 65.

Поступци започети до ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама закона који је важио у вријеме извршења дјела.

Члан 66.

Прописе за спровођење овог закона донијеће надлежни органи у року од 90 дана од дана ступања на снагу закона.

Члан 66а.

Пропис о евиденцији кредитних послова са иностранством министар финансија донијеће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 66б.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Одлука о условима под којима се може одобрити продужење рока наплате извезене робе и извршених услуга и продужење рока увоза унапријед плаћене робе и услуга (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 15/04 и 16/07).

Члан 66в.

Директор Пореске управе ће донијети подзаконски акт из члана 19д. овог закона у року од 90 дана од дана ступања на снагу члана 19д. овог закона.

Агенција ће донијети подзаконски акт из члана 33а. овог закона у року од 120 дана од дана ступања на снагу члана 33а. овог закона.

До почетка примјене подзаконских аката из чл. 19д. и 33а. овог закона примјењиваће се прописи донијети на основу Закона о девизном пословању (‘Службени гласник Републике Српске’, бр. 96/03, 123/06, 92/09, 20/14 и 20/18), а који нису у супротности са овим законом.

Члан 66г.

Поступци издавања овлашћења Министарства за обављање мјењачких послова, као и поступци контроле девизног пословања, а који су започети до дана ступања на снагу одредаба чл. 19д, 33, 33а. и 33б. Закона, окончаће се у складу са одредбама Закона о девизном пословању (‘Службени гласник Републике Српске’, бр. 96/03, 123/06, 92/09, 20/14 и 20/18).

Овлашћења Министарства за обављање мјењачких послова која су издата мјењачима у складу са Законом о девизном пословању (‘Службени гласник Републике Српске’, бр. 96/03, 123/06, 92/09, 20/14 и 20/18), остају на снази до дана њиховог важења.

Члан 67.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о девизном пословању (“Службени гласник Републике Српске”, број 15/96) и Закон о измјенама и допунама Закона о девизном пословању (“Службени гласник Републике Српске”, број 10/97).

Члан 68.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.